Eiropas Parlaments
2024-2029

Budžeta kontroles komiteja

2025/2237(INI)

6.2.2026

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par 2024. gada ziņojumu par Eiropas Investīciju bankas grupas finansiālās darbības kontroli
(2025/2237(INI))

Budžeta kontroles komiteja

Referents: Dick Erixon

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par 2024. gada ziņojumu par Eiropas Investīciju bankas grupas finansiālās darbības kontroli

(2025/2237(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā EIB 2024./2025. gada ziņojumu par investīcijām "Inovācija, integrācija un vienkāršošana Eiropā", kas publicēts 2025. gada 5. martā,

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2025. gada 19. marta īpašo ziņojumu Nr. 07/2025 „Eiropas Stratēģisko investīciju fonds",

– ņemot vērā Eiropas Savienības Augstāko revīzijas iestāžu kontaktkomitejas 2025. gada 30. septembra paziņojumu CC 1/2025 par Eiropas Investīciju bankas ārējo publisko revīziju,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A10-0000/2026),

A. tā kā Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas galvenais uzdevums ir veicināt ekonomikas izaugsmi ES; tā kā tās ieguldījumiem būtu jānovērš būtiskas tirgus nepilnības;

B. tā kā sociālās politikas jomas galvenokārt ir valstu kompetencē; tā kā EIB finansējumu nevar izmantot, lai aizstātu valstu budžetus, un tam ir jābūt patiešām tikai papildinošam;

C. tā kā Parlamenta padziļināto un kvalitatīvo pārraudzību pār EIB finanšu operācijām tās intensitātes un kvalitātes ziņā būtu jāpielīdzina EIB un Komisijas intensīvajai sadarbībai, kas ir sasniegusi ievērojamu līmeni;

D. tā kā EIB īpašnieki ir dalībvalstis un tās parakstītais kapitāls EUR 248,8 miljardu apmērā veido nodokļu maksātāju saistības; tā kā EIB aizdevumi neparādās valstu parāda statistikā; tā kā šis ārpusbilances raksturs padara būtiskus stingrus efektivitātes standartus un ārējo revīziju; tā kā līdztekus EIB pilnvaru paplašināšanai ir jāpastiprina ārējās revīzijas pasākumi;

Finanšu operācijas un sniegums

1. norāda uz EIB grupas stabilajiem finanšu rādītājiem 2024. gadā; uzsver, ka panākumi ir jāvērtē, ņemot vērā pierādāmus ekonomiskos rezultātus, nevis tikai parakstītās finansējuma summas;

2. ar bažām norāda, ka to maksājumu daļa, kuru termiņš nokavēts par vairāk nekā 90 dienām, trīskāršojās, 2024. gada beigās sasniedzot 281,3 miljonus EUR un veidojot 0,06 % no kopējā aizdevumu portfeļa (salīdzinājumā ar 82,4 miljoniem EUR jeb 0,02 % 2023. gada beigās); uzsver, ka šis ienākumus nenesošo riska darījumu un kavēto

maksājumu pieaugums ievērojami pārsniedz kopējā aizdevumu portfeļa pieaugumu par 2 %;

InvestEU, daudzgadu finanšu shēmas vienkāršošana un Atveseļošanas un noturības mehānisms

3. norāda, ka 2024. gadā EIB apstiprināja 38 darbības *InvestEU* ietvaros, izmantojot ES garantiju 1,7 miljardu EUR apmērā; uzsver, ka programma *InvestEU* būtu jānovērtē, ņemot vērā tās iesaistīšanās pasākumu kvalitāti un to izvērtējamo ietekmi, nevis tikai izmantotā finansējuma apjomu; uzstāj, ka ziņošanā galvenā uzmanība ir jāpievērš nevis uz ieguldījumu balstītiem rādītājiem, bet gan uz ietekmi balstītiem rādītājiem, kas apliecina patiesus ekonomiskos rezultātus;

4. norāda, ka sadrumstalotā ES finansēšanas vide efektivitātes trūkuma pamatā; uzsver, ka birokrātijas samazināšana ir būtiska, lai atjaunotu konkurētspēju;

Enerģētiskā drošība

5. aicina EIB paplašināt kodolenerģijas finansēšanu un izvērtēt visus oglekļa nelielas emisijas projektus, ņemot vērā objektīvus kritērijus, tostarp aprites cikla oglekļa emisiju intensitāti un tīkla stabilitāti, nediskriminējot nevienu tehnoloģiju; uzsver, ka dalībvalstis saglabā suverēnas tiesības noteikt savu energoresursu struktūru;

Aizsardzības un drošības politika

6. uzsver, cik svarīgs ir EIB grupas ieguldījums Eiropas mierā un drošībā, kā izklāstīts Baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības gatavību 2030, atbalstot iniciatīvas, kuru mērķis ir stiprināt ES aizsardzības nozari, uzlabot kiberdrošības infrastruktūru un veicināt inovāciju kritiski svarīgu aizsardzības tehnoloģiju jomā, nodrošinot finansējumu un piesaistot privātās investīcijas;

7. uzsver, ka EIB vajadzētu būt iespējai finansēt visu veidu aizsardzības projektus;

8. aicina EIB apzināt šķēršļus, kas kavē investīcijas aizsardzībā un robežu aizsardzībā; uzsver, ka šķēršļu likvidēšana ir būtiska, lai sasniegtu reālus rezultātus drošības jomā;

9. uzsver, ka ir svarīgi izveidot strukturētu sadarbību ar NATO Inovāciju fondu, lai nodrošinātu sinerģiju un izvairītos no centienu dublēšanās, jo īpaši attiecībā uz tehnoloģiju izvēršanu gadījumos, kad privātais kapitāls ir nepietiekams;

Ieguldījumi valstu kompetences jomās

10. atgādina, ka problēmas ar mājokļiem būtu jārisina galvenokārt vietējā vai valsts līmenī; apšauba, vai EIB finansējums tikai vietējiem mājokļu projektiem, kuriem nav pārrobežu dimensijas, nodrošina ieguldīto līdzekļu patiesu atdevi;

Atbalsts MVU, uzņēmumiem ar vidēju kapitālu, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un citiem uzņēmumiem

11. uzsver, ka EIB ir jāvēršas pret būtiskām tirgus nepilnībām un ka tās investīcijas nedrīkst aizstāt privāto kapitālu vai valstu budžetus; uzsver, ka ir būtiski aizsargāt konkurētspējīgu tirgus vidi;

12. norāda uz Eiropas Revīzijas palātas Īpašā ziņojuma Nr. 07/2025 konstatējumiem par nepietiekamu papildināmību; brīdina par privāto ieguldījumu izstumšanas risku; prasa noteikt kvantitatīvas riska robežvērtības un *ex post* izstumšanas novērtējumus;

13. norāda, ka EIB aizdevumi rada lielāku administratīvo slogu nekā komerciāli aizdevumi; aicina EIB publicēt plānus ierobežojumu samazināšanai;

Kohēzijas, klimata, digitalizācijas un vides ilgtspējas politikas jomas

14. uzsver, ka ziņošana ir balstīta uz apjoma mēriem — tiešajiem rezultātiem, nevis koprezultātiem; aicina izstrādāt uz rezultātiem orientētus rādītājus, piemēram, novērstās CO2 emisijas uz katru ieguldīto euro; atbalsta salīdzinošo novērtēšanu attiecībā pret salīdzināmiem intervences pasākumiem;

15. brīdina, ka nepārtraukta pārklāšanās ar integrēšanas mērķiem var radīt matemātiski neiespējamu portfeļa sastāvu;

EIB darbība ārpus ES

16. uzstāj, ka aizdevumiem trešām valstīm jābūt atkarīgiem no sadarbības ar ES migrācijas pārvaldības, tostarp atpakaļuzņemšanas, jomā;

17. uzsver, ka stingri krāpšanas apkarošanas pasākumi ir būtiski, lai nodrošinātu nodokļu maksātāju uzticēšanos EIB investīcijām un tās pastāvīgajam atbalstam Ukrainai; prasa noteikt stingrus revīzijas standartus; uzskata, ka EIB vajadzētu būt neierobežotai uzraudzībai pār visām tās investīcijām ārpus ES;

EIB pārskatatbildības struktūra

18. apstiprina Kontaktkomitejas paziņojumu CC 1/2025, kurā apzinātas būtiskas revīzijas nepilnības; norāda uz paradoksālo situāciju saistībā ar EIB paplašinātajām pilnvarām un ierobežotajām revīzijas pilnvarām; aicina iesaistīt valstu augstākās revīzijas iestādes; atkārtoti norāda, ka ir nepieciešamas izmaiņas Līgumā, lai Eiropas Revīzijas palātai nodrošinātu pilnīgu piekļuvi EIB darbībām;

19. pauž bažas par uzņēmuma *Northvolt* bankrotu, neraugoties uz to, ka tas ir saņēmis EIB aizdevumus 942,6 miljonu EUR apmērā; norāda, ka līdzīgi riski, šķiet, pastāv attiecībā uz uzņēmumu *Stegra*; prasa publiskot EIB riska novērtējumus; prasa pārskatīt pieredzi, kas gūta uzņēmuma *Northvolt* lietā; aicina EIB atklāt šo un citu līdzīgu saistību riska novērtējuma profilus; atkārtoti aicina EIB sniegt sīkāku informāciju par novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procesu, kas notika pirms investīcijām uzņēmumā *Northvolt AB*, un paskaidrot, kā šāds būtisks projekts cieta neveiksmi, neraugoties uz EIB apgalvojumiem, ka tā veic pienācīgu un pastāvīgu sava finansiālā atbalsta saņēmēju uzraudzību; ar bažām norāda uz partiju politiskajām saiknēm starp EIB vadību un uzņēmuma *Northvolt* ieguldītāju un konsultantu, kad uzņēmums sāka savu darbību;

20. kategoriski uzstāj, ka ir jāstiprina interešu konfliktu novēršana; prasa noteikt stingrākus nogaidīšanas periodus EIB priekšsēdētāja vietniekiem un skaidrākus noteikumus par viņu dalību lēmumu pieņemšanā attiecībā uz viņu izcelsmes valsti;

Pārredzamība, kontrole un pārraudzība

21. pauž nožēlu par to, ka EIB nav veikusi turpmākus pasākumus saistībā ar Parlamenta gada ziņojumu par tās finanšu darbībām 2023. gadā[1]; uzsver, ka iestāžu nolīgums ir būtisks, lai sadarbība būtu paredzama;

Saistībā ar Parlamenta ieteikumiem veiktie pasākumi

22. aicina savlaicīgi veikt turpmākus pasākumus saistībā ar: (a) ieguldījumu ietekmi; (b) interešu konflikta novēršanu; (c) pārredzamību; (d) šo rezolūciju;

°

° °

23. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai un aicina Padomi un EIB Direktoru padomi apspriest šajā dokumentā izklāstītās Parlamenta nostājas.

[1] Eiropas Parlamenta 2024. gada 28. februāra rezolūcija par Eiropas Investīciju bankas finanšu darbībām — 2023. gada ziņojums, (OV C, C/2024/6742, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).